

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

Tit. 39. De Syndico.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

quo constitutus est; veluti quod constitutus sit à non habente potestatem constituendi, uti à non domino, vel eo, ad quem causa non pertinet, & sic de similibus (nam omnia, quæ adversus principalem opponi possunt, etiam procuratoribus possunt objici;) sive ex parte procuratoris, veluti quod is procurator esse nequeat, quia sit minor, excommunicatus, reus criminis &c. * 2. Hac tamen servata distinctione, quod tamen quis ideo procurator esse nequeat, quia legitimam personam standi in iudicio non habeat, idque in quacumque parte litis objici, & probari possit (cum paria sint, non esse, & non legitimo modo esse, l. *Quoties D. qui satisfacere cogantur*; totiesque iudicium reddatur nullum requisitis, deest, si veis actor sit, sive reus sive iudex, c. *Forus inf. De verb. significat. l. iudicium D. De iudiciu*;) tamen si jus standi in iudicio habeat aliunde, puta ratione militiæ, dignitatis, aut alterius similis causæ ab officio procuratorio repelli possit: quodque si principio nihil contra personam eius exceptum fuerit, valeat iudicium, nec quicquid post litæ contestatam possit objici l. *ita demum 13. Cod. eod. l. Qui procuratorem 57. C. eod.* exceptio impedimento, excommunicationis, sive exceptio oriatur ex defectu materiæ controversæ, quia ea non admittat procuratorem, ut quia actio sit criminalis, in qua regulariter non admittitur procurator, qua de re cum limitationibus vide Ant. Gabriel. l. 7. *de malefic. conclus. 9.* Quævis si plura sint crimina, & inter ea aliqua capitalia, aliqua pecuniaria, admitti possit pro pecuniariis, non pro capitalibus, Jos. Ludovic. *conclus. 46. n. 33.* vel quia sit popularis actio, vel quia exigat speciale mandatum, cum exhibeatur tantum generale. Sive denique ex parte mandati, ut quia non sit sufficiens, non debita forma conceptam, aut transfusam ad iudicem vel adversarium, aut revocatum, vel aliqua in parte sit mutatum, & sic de similibus.

3. Falsi autem procuratoris gesta, post defectum mandati oppositum, non possunt rata haberi: antea verò & quæ damno & quæ usui domino sunt, recte confirmat dominus Suarez *in Thes. recept. sentent. V. Procurator n. 319. & 320.* Falsique procuratoris exceptio est peremptoria, & opponi potest etiam post sententiam, l. *Lites 42. D. De*

procuratorib. Et similiter exceptio, *Tu non es procurator*, semper opponi potest: sed exceptio, *Tu non potes esse procurator*, tantum ante litis contestationem, Reiger *in Thes. suo juris V. procurator. num. 85.*

4. Habens verò mandatum dubium, admitti potest cum cautione de rato, nisi causa requiratur speciale mandatum; aut sit causa matrimonialis, in qua; quia arduum vertitur negotium, non admittitur cum cautione, si de mandato illius dubitetur, Vestrius, *in Praxi l. 4. c. 5. num. 19. & 21. annot.*

5. Denique quia dixi, excipi impedimentum excommunicationis, Notandum est, ita distinguendum videri, ut si fuerit excommunicatus tempore constitutionis, quia tunc non subsistit constitutio, maneat falsus procurator, & processus non valeat: si vero post mandatum supervenerit excommunicatio, tum, si non opponatur, valeant acta: quemadmodum alias, ubi quis contra lege prohibetur esse procurator, processus nihilominus cum eo factus, est validus, nisi contra eundem excipiatur ante prolationem sententiæ, Felinus *in c. Post sessionem n. 22. inf. De probationibus.* Ante mandatum verò non valent acta: ipso jure, sive opponatur, sive non, Maranta 4. *Dist. 16. n. 42.* ubi plenius vide.

TITULUS XXXIX.

De Syndico.

1. Syndicus in quo distinguatur à Procuratori.
2. Ab actore.
3. Ab Administratore Universitatis.
4. Ab Oeconomo.
5. Constitui necessario debet ab Universitate.
6. 7. Quis & qualis constituendus.
8. Satisfacere non tenetur.

1. **P**ROCURATORES Universitatum & Collegiorum, qui proprie Syndici vocantur, à procuratoribus privatorum proprie dictis distinguuntur: quod hi à dominis, Syndici verò ab Universitate, Collegio, vel alterius communium corpore constituentur, ad negotia illius tractanda, ac potissimum ad causas & lites in iudicio prosequendas, l. *1. §. quibus*

permisum **D** Quod cuiusque Univerſi nomine &c.
 1. Quia in cauſſis ſup. De procuratoribus. Nam
 Syndicus dicitur à ſinu, id eſt, cauſſa quæ in iudi-
 cio agitur: Unde & in Decretalibus diverſi ex-
 ſtant Tituli, De Procuratoribus & Syndico; & di-
 verſis nominibus appellantur, quod arguit eſſe
 diverſos, arg. l. Si iam codicillis Cod. De codicillis,
 licet magnam inter ſe habeant affinitatem. Ac-
 que ideo, ubi dicitur, cauſſam univerſitatis agi
 per procuratorem, ut in d. c. Quia in cauſſis e. Pe-
 titio ſup. De procurat. e. Cum cauſſam inf. De ju-
 ramento calumnia, id accipi debet de Syndico,
 quia ubi conſtat de voluntate conſtituentis,
 non eſt faciendæ viſ in nomine, arg. §. ſi quidem
 in nomine Inſtit. De legatis.

2. Tametſi autem in eo quidam diſtinguant
 Syndicum ab Actore, quod Syndicus generali-
 ter conſtituatur ab Univerſitate vel Collegio,
 aut alio corpore, ad omnes cauſſas etiam crimi-
 nales, tam præſentes quam futuras tractandas,
 ſine decreto; Actor verò ſpecialiter, ad unam ali-
 quam cauſſam, vel plures præſentes cum decre-
 to, l. item eorum §. ſi Decurſiones **D** Quod cuiusque
 univerſi nomina &c. tamen in hac materia pro-
 curatorem univerſitatis vel alterius communi-
 tatis Actorem pro Syndico, & è diverſo, ſumi,
 patet ex l. 1. in v. & a. Borem ſive Syndicum, d. c. & d.
 e. Petitiſup. De procurat.

3. Diſfert verò Syndicus ab Adminiſtratore
 Univerſitatis, quod hic in adminiſtratione pec-
 uniarum, aliorumque negotiorum, eodem perti-
 nentium, verſetur; Syndicus in litibus proſe-
 quendis, in quo etiam diſfert à Curatore civita-
 tis, qui alia negotia civitatis extrajudicialia pro-
 ſequitur.

4. Diſfert ab Oeconomo, quod is ſit diſpenſa-
 tor Eccleſiæ ſeu deſenſor, cui res Eccleſiæ gu-
 bernandæ mandantur.

5. Neceſſe autem eſt, ut Univerſitas, ſive alia
 communitas, conſtituat Syndicum, quia abſque
 conſtitutione nec agere quidquam, nec cum ea
 quidpiam agi rectè eſt poteſt, l. Sicut §. 1. **D** Quod
 cuiusque univerſi. &c.

Ad conſtituendum verò convocandi ſeu ci-
 tandi ſunt omnes, qui ſunt de communitate,
 quique ius ſuffragii habeat, ſecundum morem
 conſuetum, quia quod omnes tangit, ab omni-
 bus approbari debet. Si tamen aliqui vocari ſe
 abſentent, poſſunt præſentes Syndicum

conſtituere, modo ſint duæ partes, vel major
 pars Univerſitatis, juxta l. 3. **D** d. r.

Non eſt tamen neceſſarium, ut inſtrumento
 Syndicatus exprimentur omnium conſtituenti-
 um nomina, modò ſigillo Univerſitatis munia-
 tur, ut docet Panormit. in c. unico h. 1. Myſ. Cent.
 1. Obſerv. 76. poſt Oldradum Conf. 100. Alii di-
 ſtinguunt, ut innumeroſa Univerſitate ob diſſi-
 cultatem exprimi non debeant, niſi eo caſu, quo
 ad alienandum Syndicus conſtituitur, juxta c.
 ſin ſup. De procurat. & l. ſin. Cod. De vendendis re-
 bus civitatis lib. 10. in parva verò neceſſe ſit ex-
 primi, ut appareat duas partes fuiſſe præſentes,
 & nullum conſtituentium excommunicatum,
 Crediturque inſtrumento Syndicatus, modo
 appenſum habeat ſigillum Univerſitatis, tam-
 quam factum de conſenſu eiuldem Univerſita-
 tis, e. Tertio loco §. inf. De probat.

6. Conſtitui verò Syndicus poteſt, ſive ex ip-
 ſa Univerſitate, ſi in ea reperitur idoneus, ſive
 extraneus: quamvis ſatiſ fuerit ad ſumi ex ipſa
 Univerſitate, quando in ea reperitur idoneus,
 quia præſumitur talis majori fide & diligentia
 cauſſas ſuæ communitatis acturus quàm extraneus.

Suadet tamen Pontiſex Religioſis, ut cauſſas
 ſuas extraneo alicui, non Religioſo, demandent,
 conſtituto etiam ſalarium aliquo, quia expedit
 ſervos Dei, vel cum aliquo ſuo incommodo, à
 ſtrepitu abſtinere forenſi, ne hoc pacto à divinis
 avocentur officiis, c. unico h. 1. & c. 1. inf. No Cle-
 rici vel Monachi &c. Nec obſtat, quod Monachi
 poſſint eſſe procuratores Superioris licentia,
 can. Monachi v. 1. q. 1. quia id verum eſt neceſſita-
 te cogente: ut ſi ob paupertatem non poſſint
 alicui extraneo ſalarium conſtituere.

7. Sed & laicus poteſt eſſe Syndicus Univer-
 ſitatis Eccleſiæ, etiam in ſpiritualibus, quia non
 exercet aliquam ſpiritualium, ut patet ex c. 1. De
 procurat. in 6. Et ideo non obſtat can. judicatum
 Diſtin. 89. & can. In nona actione xv. q. 7. ubi
 videtur requiri, quod ſit Clericus, quia illa iura
 loquuntur de Oeconomo ſeu adminiſtratore
 rerum Eccleſiaſticarum, cum ſcilicet commit-
 titur cura rerum Eccleſiaſticarum, tam ſpi-
 ritualium quàm temporalium, ut ibidem indi-
 catur: nam ob admixtionem ſpiritualium tale
 officium non cadit in laicum, ſecus; ubi agitur
 de cura temporalium tantùm. Panorm. in c.
 unico h. 1.

p

8. Sicut

8. Sicut autem tutor non cogitur satisficere, quia auctoritate publica constituitur, *l. Tutoris Cod. de administrat. tutor.* ita nec Syndicus cavet de iudicatum solvendo, sed tantum de iudicio sustinendo: nisi quando de syndicato & mandato probabiliter dubitari potest, *Glossa l. item § fin. D. Quod cuiusque universitatis &c.* Ex eadem causa Syndicus jurat de calumnia in animam propriam, non verò Collegii constituentis, *e. In pertra. Grandis 3 cum e seq. inf. De juram. calumnia.*

TITULUS XL.

De his, quæ vi metusve causa fiunt.

1. 2. Ratio ordinis.
3. Quid sit vis, & quotuplex.
4. Quid Metus.
5. Metu gesta ipso jure valent & obligant.
6. Exceptio.
7. Succurritur metum passio per restitutionem in integrum.
8. Dummodo metus sit cadens in existantem virum.
9. Metus reverentia non prodest.
10. Communicans cum excommunicato per metum peccat.
11. Oportet etiam ut praesens sit metus.
12. Et ab extrinseco illatus.
13. Quod si iusto metui iuramentum accesserit, illud servandum erit.

Postquam egit Pont. de exceptionibus, quæ defumuntur ex personis eorum, qui alieno nomine in iudicio versantur, quas actor vel reus, priusquam litem ingrediatur, adversario suo obicere potest; & de iis, quæ sponte agimus in iudicio, vel extra iudicium, quæque valent & irrefragabiliter servata sunt, *l. 1. D. De pactis*: merito nunc & recto ordine subiicit de iis exceptionibus, quæ defumuntur ex personis, vel actoris vel rei, ad quas res contra versa pertinet, si quid vi aut metu factum sit, sive contractum, sive aliena-

rum: ut sciatur, an ea quoque valeant, & quo casu valeant, an verò retractari possint & debeant.

2. Vis est maioris rei imperus, qui repellere non potest, *l. 2. D. Quod metus causa gest. oris.* Vim namque accipimus atrocem, & quæ adversus honores nostros fit, non eam, quam magistratus infert jure licito, & jure honoris, quem sustinet, *l. 3. D. eod.* non alium etiam minorem imperum, qui, quatenus minor, vim inferre non potest.

3. Vis proinde, quemadmodum sumitur hoc loco, alia est Præcisiva; veluti si violentia inevitabili eripiam alicui librum, pileum, vel quid aliud, vel deiciam aliquem in flumen, quo casu magis pati quam agere quis dicitur, *e. Sarrus §. h. 2.* Alia est Cavativa sive Conditionalis, quæ non absolute cogit, sed sub conditione; ut si quem cogam mihi tradere equum suum, vel solvere centum. Rursus alia est Publica, quæ cum armis fit, & vis armata dicitur: alia Privata, quæ fit sine armis, & simpliciter, Vis aut Vis non armata dicitur: unde & in Digestis extat Titulus De vi, & Vi armata. Alia in super impulsiva, qua quis impellitur ad faciendum, quod alias non faceret: alia Ablativa, qua quid mobile ab aliquo auferitur: alia Expulsiva, qua quis e possessione sua eiicitur: alia Turbativa, qua quis turbatur in sua possessione: alia denique inquietativa, qua quis inquietatur in usu rei suæ. Et omnibus his casibus dantur interdicta vim patientibus adversus eam inferentes. Abbas in c. 2. n. 4. h. h. Jalon in l. Si quando Cod. Unde vi.

4. Metus in genere dicitur, instantis periculi vel futuri causa mentis trepidatio, *l. 1. D. eod.*

5. Quantum igitur ad ea attinet, quæ vi metusve gesta esse dicuntur, ea valida sunt & obligant ipso jure, ut constat ex *l. Simulter 24 §. 5. D. eod. l. Si metus causa 185. D. De acquir. heredit. §. l. 1. D. h. 2.* ubi ait Prætor. Quod metus causa gestum erit, ratum non habebit: nam verbum futuri temporis significat non ipso jure esse nullum & irritum, sed irritandum. Constat item ex c. 2. h. 2. in verbis *qua metus & vi fiunt, de jure debent in irritum revocari.* Item ex Tit. Institutus. De exceptionibus in prime. ibi, *Si metus coactus Titio stipulanti promissisti, quod non debuisti promittere, palam est jure te obligatum esse.* Præterea ex *l. fin. Cod. h. 2.* ubi venditiones, donationes, transactiones per potentiam extortæ, præcipi-

untur